

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

TADQIQOTLAR

ILM-FAN

TEKNOLOGIYALAR

ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR NAZARIYASI

ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

2026

Google Scholar

zenodo

Andijan, Uzbekistan

+998335668868

<https://innoworld.net>

« ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR
NAZARIYASI » NOMLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI TO'PLAMI

3-JILD 4-SON

Konferensiya to'plami va tezislari quyidagi xalqaro
ilmiy bazalarda indexlanadi

Google Scholar

ResearchGate

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

Directory of Research Journals Indexing

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2026

**BOSHLANG‘ICH TA‘LIMDA TARBIVAVIY ISHLARNI TASHKIL
ETISHNING SHAKL VA USULLARI**

Azimova Fotimabonu

Qarshi davlat universiteti 3-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu ishda boshlang‘ich ta‘lim tizimida tarbiyaviy ishlarni samarali tashkil etishning mazmuni, shakl va usullari keng tahlil qilinadi. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining yosh xususiyatlari, psixologik rivojlanish bosqichlari va ijtimoiy muhit ta‘siri inobatga olingan holda tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirish masalalari yoritiladi. Tarbiya jarayoni shaxs kamolotining muhim omili sifatida qaralib, unda o‘qituvchining roli va pedagogik mahorati alohida ta‘kidlanadi.

Ishda sinfdan tashqari tarbiyaviy ishlar, sinf soatlari, madaniy-ma‘rifiy tadbirlar, o‘yinlar va interfaol metodlar orqali o‘quvchilarda ijtimoiy faollik, axloqiy fazilatlar, vatanparvarlik, jamoada ishlash ko‘nikmalarini shakllantirish usullari batafsil ko‘rib chiqiladi. Shuningdek, ota-onalar bilan hamkorlik, maktab va jamiyat o‘rtasidagi uzviy aloqalarni mustahkamlash orqali tarbiyaviy ishlarning samaradorligini oshirish yo‘llari tahlil etiladi.

Mazkur tadqiqotda zamonaviy pedagogik yondashuvlar, innovatsion metodlar va milliy qadriyatlar asosida tarbiyaviy ishlarni tashkil etishning ilg‘or tajribalari ham yoritilgan. Tarbiyaviy jarayonda individual yondashuv, rag‘batlantirish, motivatsiya va ijobiy muhit yaratishning ahamiyati ochib beriladi. Natijada, boshlang‘ich ta‘limda har tomonlama barkamol, ma‘naviy yetuk va ijtimoiy faol shaxsni tarbiyalashning samarali mexanizmlari asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar: tarbiyaviy ishlar, boshlang‘ich ta‘lim, tarbiya metodlari, sinfdan tashqari faoliyat, sinf soati, ijtimoiy faollik, axloqiy tarbiya, vatanparvarlik, pedagogik yondashuv, interfaol metodlar, ota-ona hamkorligi, jamoa muhit, shaxs rivoji, motivatsiya, ma‘naviy tarbiya.

KIRISH. Boshlang‘ich ta‘lim bosqichi shaxs kamolotining eng muhim davrlaridan biri bo‘lib, aynan shu davrda o‘quvchilarning axloqiy, ma‘naviy va ijtimoiy fazilatlarini shakllana boshlaydi. Shu sababli ta‘lim jarayoni bilan bir qatorda tarbiyaviy ishlarni to‘g‘ri tashkil etish pedagogik faoliyatning ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda jamiyat taraqqiyoti, globallashtirish jarayonlari va axborot oqimining ortib borishi yosh avlod tarbiyasiga yangicha yondashuvni talab etmoqda. O‘quvchilarda vatanparvarlik, insonparvarlik, mas‘uliyat, intizom va ijtimoiy faollik kabi sifatlarni shakllantirishda maktab va o‘qituvchining roli beqiyosdir. Ayniqsa, boshlang‘ich sinf o‘quvchilari bilan olib boriladigan tarbiyaviy ishlar tizimli va maqsadga yo‘naltirilgan bo‘lishi lozim.

Tarbiyaviy ishlarni tashkil etishda turli shakl va usullardan foydalanish, o‘quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olish, ularni faol ishtirok etishga jalb etish muhim ahamiyatga ega. Sinfdan tashqari tadbirlar, o‘yinlar, suhbatlar,

interfaol metodlar va jamoaviy faoliyatlar orqali o'quvchilarda ijobiy sifatlarni rivojlantirish mumkin.

Mazkur mavzuning dolzarbligi shundan iboratki, zamonaviy ta'lim tizimida barkamol shaxsni tarbiyalash asosiy maqsadlardan biri bo'lib, bu jarayonda samarali shakl va usullarni tanlash muhim hisoblanadi. Shu bois ushbu ishda boshlang'ich ta'limda tarbiyaviy ishlarni tashkil etishning asosiy yo'nalishlari, shakllari va metodlari keng yoritib beriladi.

ASOSIY QISM. Boshlang'ich ta'limda tarbiyaviy ishlarni samarali tashkil etish o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Tarbiya jarayoni uzluksiz, tizimli va maqsadga yo'naltirilgan bo'lishi lozim. Shu sababli o'qituvchi tarbiyaviy ishlarni tashkil etishda turli shakl va metodlardan samarali foydalanishi zarur.

Tarbiyaviy ishlarning asosiy shakllariga sinf soatlari, sinfdan tashqari tadbirlar, bayramlar, tanlovlar, uchrashuvlar va ekskursiyalar kiradi. Har bir shakl o'ziga xos maqsad va vazifaga ega bo'lib, o'quvchilarning qiziqishi va yosh xususiyatlariga mos holda tanlanadi. Masalan, sinf soatlarida axloqiy mavzular muhokama qilinadi, o'quvchilarning fikrlash va muloqot qilish ko'nikmalari rivojlantiriladi.

Tarbiyaviy ishlarni tashkil etishda interfaol metodlar alohida ahamiyat kasb etadi. Rol o'ynash, bahs-munozara, kichik guruhlarda ishlash kabi metodlar o'quvchilarning faolligini oshiradi va ularni mustaqil fikr bildirishga undaydi. Shu bilan birga, o'yin texnologiyalaridan foydalanish boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun ayniqsa samarali hisoblanadi, chunki ular o'yin orqali tez va oson o'rganadilar.

Tarbiyaviy ishlarning samaradorligi ko'p jihatdan o'qituvchi va ota-onalar hamkorligiga bog'liq. Ota-onalar bilan muntazam muloqot qilish, ularni tarbiyaviy jarayonga jalb etish o'quvchilarda ijobiy sifatlarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Maktab va oila hamkorligi natijasida o'quvchilarda yagona tarbiyaviy muhit yaratiladi.

Bundan tashqari, milliy qadriyatlar va an'analarga asoslangan tarbiyaviy ishlar o'quvchilarda vatanparvarlik, hurmat va sadoqat tuyg'ularini rivojlantiradi. Zamonaviy ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlardan foydalanish, axborot texnologiyalarini joriy etish orqali tarbiyaviy ishlarning mazmuni boyitiladi.

Shuningdek, har bir o'quvchiga individual yondashuvni qo'llash, ularning qiziqishlari va ehtiyojlarini hisobga olish muhimdir. Rag'batlantirish, maqtov va qo'llab-quvvatlash orqali o'quvchilarda o'ziga bo'lgan ishonchni oshirish mumkin. Bu esa ularning shaxs sifatida shakllanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Umuman olganda, boshlang'ich ta'limda tarbiyaviy ishlarni to'g'ri tashkil etish orqali o'quvchilarda ma'naviy barkamollik, ijtimoiy faollik va axloqiy yetuklikni shakllantirish mumkin.

Boshlang'ich ta'limda tarbiyaviy ishlarni to'g'ri va samarali tashkil etish o'quvchilarning har tomonlama barkamol shaxs bo'lib shakllanishida hal qiluvchi

ahamiyatga ega. Tarbiya jarayoni nafaqat bilim berish bilan birga, balki o'quvchilarda axloqiy, ma'naviy va ijtimoiy fazilatlarni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Tarbiyaviy ishlarni tashkil etishda turli shakl va metodlardan foydalanish, o'quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olish va ularni faol ishtirok etishga jalb etish muhimdir. Ayniqsa, interfaol metodlar, o'yinlar, sinfdan tashqari tadbirlar va jamoaviy faoliyatlar o'quvchilarda ijobiy sifatlarni shakllantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

Shuningdek, maktab, o'qituvchi va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlik tarbiyaviy ishlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishida muhim omildir. Bu hamkorlik orqali o'quvchilarda yagona tarbiyaviy muhit yaratiladi va ularning shaxs sifatida rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatiladi.

Zamonaviy ta'lim sharoitida milliy qadriyatlar va umuminsoniy fazilatlarni uyg'unlashtirish, innovatsion yondashuvlarni qo'llash orqali tarbiyaviy ishlarning samaradorligini yanada oshirish mumkin. Har bir o'quvchiga individual yondashuv, rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash orqali ularning ichki imkoniyatlarini yuzaga chiqarish muhim hisoblanadi.

XULOSA. Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich ta'limda tarbiyaviy ishlarni tizimli, maqsadga muvofiq va zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etish orqali jamiyatga foydali, ma'naviy yetuk va faol shaxsni tarbiyalash mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Karimov I.A. Barkamol avlod – O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. Toshkent, 1997.
2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. Toshkent, 2020.
3. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, 2016.
4. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogika. Toshkent, 2010.
5. Ishmuhamedov R. Tarbiyaviy ishlar metodikasi. Toshkent, 2013.
6. Azizxodjayeva N.N. Pedagogik mahorat. Toshkent, 2007.
7. Yo'ldoshev J. Ta'lim va tarbiya nazariyasi. Toshkent, 2005.
8. Boshlang'ich ta'lim davlat ta'lim standarti. Toshkent, 2021.